

## § 2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In deze paragraaf wordt een verband gelegd tussen de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt vervolgens uitgedrukt in het weerstandsvermogen. Gezamenlijk met de in deze paragraaf opgenomen financiële kengetallen kan een goed oordeel worden gevormd over de financiële positie. Achtereenvolgens wordt ingegaan op het risicoprofiel, worden de (verplichte) financiële kengetallen gepresenteerd en wordt nader ingegaan op de financiële positie van onze gemeente.

### Reserves en voorzieningen.

De begrote stand van de reserves en voorzieningen is voor de komende planperiode als volgt:

	<b>31-12-2018</b>	<b>31-12-2019</b>	<b>31-12-2020</b>	<b>31-12-2021</b>	<b>31-12-2022</b>
Algemene reserves	3.242.538	3.242.538	3.242.538	3.242.538	3.242.538
Bestemmingsreserves	25.958.734	25.039.037	24.866.028	24.794.914	24.855.127
Voorzieningen	12.800.169	12.724.233	8.505.212	7.892.752	7.650.297
	<b>42.001.441</b>	<b>41.005.808</b>	<b>36.613.778</b>	<b>35.930.204</b>	<b>35.747.962</b>

Het reserve- en voorzieningenbeleid wordt jaarlijks bij de presentatie van de begroting geactualiseerd. Per reserve/voorziening wordt dan nader ingegaan op het doel en de besteding van die gelden in de komende planperiode. Wij verwijzen U daarvoor naar de bijlagen bij deze begroting.

### Het risicoprofiel.

In het kader van risicomanagement wordt het risicoprofiel twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarstukken, geactualiseerd. Hierbij wordt de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de gekwantificeerde risico's. Deze ratio is het weerstandsvermogen.

De risico's worden als volgt geschat:

Risico	Veroorzakende gebeurtenis	Maximale schadebedrag	I/S (financieel)	Risico-score (kans x impact)	Weerstandscapaciteitsbedrag	Programma / paragraaf
Extreme weersomstandigheden	Extreem weer in de vorm van regen, sneeuw en/of storm	€ 50.000	I	9	€ 6.250	Ruimtelijk domein
Parkeereexploitatie	Minder bezoekers dan verwacht	€ 301.700	S	25	€ 271.530	Toerisme en economie
(Plan)schadeclaims	Aansprakelijkheidsstellingen	€ 500.000	I	15	€ 250.000	Ruimtelijk domein
Toeristische functie	Teruglopend aantal bezoekers door economische crisis, minder evenementen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 234.500	S	25	€ 211.050	Toerisme en economie
Exploitatie kerstmarkt gemeentegrot	Teruglopend aantal bezoekers, aanvullende veiligheidseisen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 300.000	S	25	€ 270.000	Toerisme en economie
Sociaal domein	Toename gebruik voorzieningen	€ 1.008.692	S	15	€ 504.346	Sociaal domein
Algemene uitkering	Bezuinigingen Rijk	€ 1.160.147	S	15	€ 580.074	Algemene taakvelden
Wachtgeldverplichtingen / ontslagprocedures	Politieke crisis	€ 100.000	S	9	€ 12.500	Algemene taakvelden
<b>Totalen</b>		<b>€ 3.655.039</b>			<b>€ 2.105.750</b>	

De inventarisatie leidt tot een structureel risico-bedrag van € 1.849.500,- en een incidenteel risico-bedrag van € 256.250,-, in totaliteit een bedrag van € 2.105.750,-.

#### De beschikbare weerstandscapaciteit.

Voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit geldt geen vaste regel. Die capaciteit is net als de risico's onder te verdelen in:

- Structurele weerstandscapaciteit: de onbenutte belastingcapaciteit/budgettaire capaciteit;
- Incidentele weerstandscapaciteit: de vrij beschikbare en aanwendbare reserves, vermeerderd met het resultaat na bestemming.

Wanneer wij deze uitgangspunten in cijfers vertalen, ziet de weerstandscapaciteit er als volgt uit:

Vrij beschikbare en aanwendbare algemene reserves	€ 25.601.433,-
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 50.000,-
Onbenutte budgettaire capaciteit	€ 879.199,-
<b>Totaal</b>	<b>€ 26.530.632,-</b>

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte, die aanwezig is om OZB-tarieven te verhogen. De macronorm voor 2019 heeft de minister vastgesteld op 4%. Aangezien onze OZB-tarieven in 2019 stijgen met 3%, is er 1% ruimte. Die ruimte vertaalt zich in een bedrag van afgerond € 50.000,-.

Bij de bepaling van de onbenutte budgettaire capaciteit wordt gekeken naar het beschikbaar budget voor onvoorziene uitgaven (€ 100.000,-) en het structurele begrotingsresultaat op termijn (€ 779.199,-).

## Het weerstandsvermogen.

Indien de ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit) groter is dan 1, dan kunnen de financiële gevolgen van de risico's worden opgevangen. Is de uitkomst kleiner dan 1, dan is sprake van onvoldoende dekking voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Een confrontatie van de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit geeft het volgende beeld te zien:

<b>Weerstandscapaciteit</b>	<b>beschikbaar</b>		<b>benodigd</b>	
Structureel	A	€ 929.199	B	€ 1.849.500
Incidenteel	C	€ 25.601.433	D	€ 256.250
<b>Totaal</b>	<b>E</b>	<b>€ 26.530.632</b>	<b>F</b>	<b>€ 2.105.750</b>
<b>Weerstandvermogen</b>				
Structureel (A/B)				0,50
Incidenteel (C/D)				99,91
<b>Totaal (E/F)</b>				<b>12,60</b>

De incidentele weerstandscapaciteit is ruim voldoende, zo blijkt uit de cijfers. De beschikbare structurele weerstandscapaciteit biedt op dit moment onvoldoende dekking voor het opvangen van structurele risico's. Mocht zich echter een structureel risico voordoen, dan kan dit een flink aantal jaren met de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit worden opgevangen.

## Kengetallen financiële positie.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing vijf financiële kengetallen dienen te worden opgenomen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken en de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. De kengetallen geven alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld van deze positie.

Concreet gaat het om de volgende kengetallen:

### *De netto schuldquote.*

Deze quote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Hoe lager de quote, des te lager de schulden.

### *De solvabiliteitsratio.*

Hieronder wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger de ratio, des te groter de weerbaarheid.

### *Grondexploitatie.*

Hierin wordt informatie gegeven over de totale waarde van de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond. Dat bedrag wordt gedeeld door de totale baten uit de begroting of de jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Hoe lager het percentage, hoe minder risicovol.

### *Structurele exploitatieruimte.*

De structurele ruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om structurele tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het percentage, des te groter de ruimte.

### *Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.*

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om haar structurele baten te verhogen om stijgende structurele lasten op te vangen. De Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de zogeheten Atlas voor de lokale lasten. Hoe lager het percentage, des te groter de ruimte.

### Financiële kengetallen en de signaleringswaarde.

De gezamenlijke provinciale toezichthouders hebben geconstateerd dat het financiële beeld dat uit de kengetallen naar voren komt ook voor de toezichthouder belangrijk is voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is door de toezichthouders daarom besloten voor het verkrijgen van een goed beeld, aan te sluiten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de hiernavolgende tabel is een categoriale indeling opgenomen, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol.

<i>Signaleringswaarden financiële kengetallen</i>	<i>Categorie A</i>	<i>Categorie B</i>	<i>Categorie C</i>
netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
kengetal grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

### Financiële kengetallen gemeente.

In de hiernavolgende tabel zijn de kengetallen voor onze gemeente opgenomen voor de jaren 2017-2022.

<i>Verloop financiële kengetallen</i>	<i>Realisatie 2017</i>	<i>Planjaar 2018</i>	<i>Planjaar 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>
netto schuldquote	-5,13%	26,89%	23,72%	26,00%	19,78%	13,41%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-6,80%	25,21%	23,66%	26,00%	19,78%	13,41%
solvabiliteitsratio	55,08%	43,29%	45,34%	47,58%	51,22%	54,41%
kengetal grondexploitatie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
structurele exploitatieruimte	6,91%	-0,58%	0,45%	0,53%	1,69%	1,61%
belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde 2018)	99,72%	102,49%	104,85%	106,93%	109,02%	109,57%

### Beoordeling financiële positie.

Op termijn vallen alle financiële kengetallen in categorie A, het minst risicovol, met uitzondering van de belastingcapaciteit (categorie C).

Wanneer wij de afzonderlijke kengetallen vergelijken met de streefwaarden en beoordelen in hun onderlinge verhouding, dan kunnen wij stellen dat er sprake is van een structureel gezonde financiële positie van onze gemeente.